

INHOUDSOPGAVE

Inleiding
Doel
Resultaat
Activiteiten
Personeel
Communicatie
Samenwerking
Financiën
Blik op de toekomst

 INLEIDING

CONTINUÏTEIT EN BORGING

Toentje heeft veel bereikt in de afgelopen 5 jaar. Onze activiteiten en resultaten zijn niet in één hokje te vatten en dragen bij aan verschillende beleidsterreinen van de Gemeente Groningen. Een structurele borging van de activiteiten van de stichting Toentje voor de korte en lange termijn stonden onder spanning.

De steun op basis van inhoudelijke doelstelling is jaarlijks onderwerp van gesprek en op dit moment zeer actueel in verband met het herontwerp van het Armoedebeleid. De afspraken over het gebruik van de gronden vinden steeds plaats op tijdelijke gronden.

De huidige afspraken lopen af. Het contract voor de tuin loopt tot 1 april 2021 en het contract voor de Broedplaats Het Werk en daarmee ook Bie de Buuf, tot september 2021. Onze vraag om tijdelijke afspraken van een minder tijdelijk karakter en meer integraal karakter te voorzien is goed ontvangen.

We hebben van de Heer Cazemier, directeur Ruimtelijk Beleid en Ontwerp de erkenning mogen ontvangen voor onze rol in de wijk. Door onze functiestapeling van voedselproductie, recreatie, en educatie leveren wij met succes een belangrijke bijdrage op het gebied van ambacht, circulaire economie, gebruik van lokale grondstoffen, sociaal ondernemerschap en innovatieve en kleine bedrijvigheid in de Oosterpark én daarbuiten.

Wij mogen in 2020 een exploitatie presenteren waarbij behoud en herbestemming van het pand waar Bie de Buuf zich in bevindt, centraal staat. Met een herbestemming van het pand waar Bie de Buuf zich in bevindt, beogen wij een Stadslab te realiseren waar, door de koppeling van ontwerpers, lokale grondstoffen en reststromen, producenten, Retail en inzet van laagdrempelige arbeid, een circulaire en sociaal-en economische groei te realiseren is. Met deze herbestemming borgen we zodoende ook de continuïteit van de activiteiten op de tuin.

♠ DOEL TOENTJE

Toentje biedt een platform om armoede te verlichten door activering, voedselproductie, ontmoeting, educatie en gezondheidsbevordering.

♠ RESULTAAT

Terugblikkend op 2019 heeft Toentje zich met hulp van haar partners, haar sociale onderneming op de kaart gezet.

- Voortreffelijke oogst van meer dan 4500 kilo groenten en kruiden voor de Stadse Voedselbank
- Vliegwielen en voorbeeldproject van het lokale voedselbeleid
- Samenwerkingen met Bax Bierbrouwerij, Hanzehogeschool, Siebe Jan Bouma en Borgmanschool

♠ ACTIVITEITEN

In 2019 heeft Toentje ingezet op haar sociaal ondernemerschap met meer dan 300 activiteiten als resultaat! Activiteiten variërend van zakelijke verhuur tot rondleidingen voor diverse Hogescholen. Als Impactspreker tot hoopt voor Bax bierbrouwerij, van tuinieren met lokale basisschoolkinderen tot Best Practice en Studycase voor de Universiteit van Gent.

PERSONEEL

Er zit nog steeds een stijgende lijn in het aantal deelnemers. Dit betreft reguliere vrijwilligers uit de buurt, studenten en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Een groot aantal van hen komt op eigen initiatief. Er is een groeiend aantal vrijwilligers dat wordt aangemeld om vanuit onze werkervaringsplaatsen en werkbegeleidingstrajecten door te stromen naar een passende plek op de arbeidsmarkt, opleiding etc. Bij Toentje worden deze mensen begeleid door onze projectleiders. De positieve waardering blijkt uit het toenevend aantal aanmeldingen en positieve evaluaties.

Vrijwilligers

Zonder vrijwilligers geen Toentje. In 2019 werkten rond de 25 vrijwilligers met verschillende achtergronden en drijfveren voor Toentje. Het mes snijdt aan twee kanten: de vrijwilligers leveren een grote bijdrage aan het dagelijks werk, en Toentje biedt respectvolle werkplekken waar geoefend kan worden met nieuwe vaardigheden, passend bij de persoonlijke behoefte. Voor de werkplekken geldt dat er geen (werk)druk is, waardoor er rust en vertrouwen is om persoonlijke uitdagingen aan te gaan.

In 2019 is blijvend geïnvesteerd in vrijwilligersbeleid en sociale activering, een lijn die we gaan voortzetten in 2020 en 2021. Dit heeft als voordeel dat de organisatie op positieve wijze veel werk verzet door eigen kracht, netwerk en middelen in natura in te zetten. Naast de tenminste 25 vrijwilligers van Toentje waarvan op dit moment 1 P-baan, komen hier per 1 januari 2020 13 vrijwilligers bij vanuit de poule van Resto van Harte

Inzet vrijwillige uren per onderdeel per week:

Toentje	250 uur
Bie de Buuf	100 uur

Bestuur

Eind 2019 heeft onze voorzitter Hotze Hofstra het bestuur verlaten om zich volledig in te zetten op zijn functie als energiecommissaris voor de provincie Groningen. Momenteel zijn wij nog op zoek naar een geschikte vervanger. Tevens is ons bestuur uitgebreid met de komst van Sandra Faber. Sandra is een ervaren horecaondernemer en zal haar kennis en ervaring vooral inzetten voor de transitie van de horeca- activiteiten van Stichting Toentje. Hiermee bestaat ons bestuur op dit moment uit 5 personen.

♠ COMMUNICATIE

Omdat Toentje groeit, de organisatie zich steeds verder ontwikkeld, er steeds meer activiteiten plaatsvinden en ook andere doelgroepen in aanraking komen met Toentje worden marketing en communicatie steeds belangrijker.

In 2019 hebben we hiervoor een partner gevonden die ons hierin ondersteund. In 2020 zal er een nieuwe branding, huisstijl en website gelanceerd worden om de sociale onderneming nog meer op de kaart te zetten.

♠ SAMENWERKING

Toentje werkt samen met vele organisaties in de stad Groningen en daarbuiten De samenwerkingsverbanden zijn soms incidenteel soms meer structureel van aard

Organisatie	Belang
STICHTING TOENTJE	Initiatiefnemer en projectontwikkelaar
GEMEENTE GRONINGEN	Arbeidsplaatsen, werkervaringsplaatsen, wijkontwikkeling, bijdrage voedselvisie, armoedebeleid, Reframe voedselketentafel
GRONINGER MIDDENSTANDERS	Lokaal voedsel, korte voedselketen
CAREX	Wijkontwikkeling, leefbaarheid, stimulans ambacht
STADSE VOEDSELBANK	Draagvlak creëren problematiek rond armoede en vergroten versaanbod
BAXBIER	Realisatie sociaal Bier
WIJ OOSTERPARC	Partner in wijkgerichte voedsel initiatieven, sociale ontmoetingsplek
HANZE HOGESCHOOL	Partner in het BioCas project en kennis uitwisseling bio-based nutriënten
VERENIGING IMPACT NOORD	Samenwerkingsverband voor ondernemen met maatschappelijke impact

♠ FINANCIËN

In 2019 hebben wij net als in voorgaande jaren een subsidie ontvangen van de Gemeente Groningen voor onze basisactiviteit: de voedseltuin voor de Stadse Voedselbank. Met deze bijdrage kunnen wij een groot deel van deze activiteit financieren maar zouden wij jaarlijks toch met een tekort worden geconfronteerd.

Om dit tekort aan te vullen, om minder afhankelijk van subsidies te worden zodat we meer toekomstbestendig zijn, en om meer mensen bij de activiteiten van Toentje te kunnen betrekken en zo ons sociaal rendement te vergroten, zijn we een aantal jaren geleden met een aantal commerciële activiteiten gestart zoals het buurtrestaurant Bie de Buuf, commerciële verhuur van onze locatie, de honinglijn en ons sociale bier.

De opbrengsten hiervan komen ten goede aan het ideale doel van de Stichting. In ons jaarverslag van 2018 hebben wij aangegeven dat wij de doelstelling hadden om deze activiteiten verder door te laten groeien. In 2019 zijn de opbrengsten van deze activiteiten gestegen van €46.000,- naar bijna €55.000,- en vormen daarmee 32% van onze totale begroting. In het financiële rapport dat wij meesturen met dit jaarverslag vindt u de commerciële activiteiten uitgesplitst van de activiteiten van de tuin. Voor 2020 hebben wij wederom de doelstelling om de omvang, en het aantal, commerciële activiteiten te uit te breiden. Zo hebben wij bijvoorbeeld per 1 januari 2020 de exploitatie van het restaurant in eigen handen genomen.

BLIK OP DE TOEKOMST

Toentje

Met de groeiende druk op de vastgoedmarkt staat het Oosterpark en met name het deel van de wijk waar Toentje en Bie de Buuf zich bevinden onder spanning. De realisatie van een onderkomen op de tuin staat op de lange baan i.v.m. het herbestemmen van het Bie de Buuf pand in de komende wijkontwikkeling. De tuinopbrengst laat een jaarlijkse evenwichtige lijn zien tussen de 4000 en 4500 kilo, zo'n 18.000 porties verse groenten.

Bie de Buuf

Voor een uitgebreide uitleg over de nieuwe richting van Bie de Buuf verwijzen wij u door naar bijlage 2. Bie de Buuf pakt door.

Scholenproject Siebe Jan Bouma en Borgmanschool

Najaar 2018 zijn we gestart met het scholenproject waarbij de kinderen van groepen 4 en 5 kennis konden maken met diverse voedselondernemers, dit leverde een levendige discussie op tussen ondernemers, kinderen en docenten over "wat eet je nou eigenlijk", "waarom eet jij wel of geen (varkens)vlees" erg inspirerend voor alle partijen. In april zijn de kinderen gestart met het kweken van groenten en kruiden in hun eigen moestuinbakken, dit werd door iedereen ook als erg positief ervaren. Docenten die, in de klas lastige leerlingen, zagen draaien als een blad aan de boom doordat deze met hun handen in de aarde bezig waren. Het doel om beide scholen gemengd te laten deelnemen met het oog op de voorhanden fusie bleek in de praktijk weerbarstig. Het vinden van voldoende

begeleiding om met de kinderen naar de locatie te lopen en het aanpassen van het lesrooster waren voor beide scholen een uitdaging. Najaar 2019 zijn de leerlingen gestart met het project "eten is weten" waarbij ze in een aantal lessen met de chef van Bie de Buuf geleerd hebben hoe je op eenvoudige wijze betaalbare, gezonde maar ook lekkere manier een ontbijt, lunch en hoofdgerecht kan maken. De resultaten zijn op beide scholen gepresenteerd tijdens hun projectweek. Begin 2020 evalueren wij het afgelopen seizoen en schaven de plannen bij voor het nieuwe seizoen.

BioCas Harkstede

Ons partnerschap met het BioCas project van de Hanzehogeschool heeft in 2019 weer prachtige resultaten opgeleverd op het gebied van natuurlijk verven en pigmenten. In 2020 zal het project afgerond worden en inmiddels zijn we in gesprek voor een nieuw project op het gebied van circulaire grondstoffen.

Toentje in de provincie

Jaarlijkse afstemming met de voedseltuinen en het RDC van de voedselbank voorloopt goed en draagt blijvend bij aan een breed assortiment van versproducten. In 2019 kregen we een hulpvraag vanuit voedseltuin Emmen om de organisatie opnieuw op te zetten. In 2020 gaan we hierover in gesprek met Betrokken partijen.

Groning.

Ons honingmerk Groning is met het aantrekken van een tweede Stads-imker en hernieuwde huisstijl steviger in de markt gezet. Onze behoefte professioneler samen te werken vonden we in Geert van Eizinga, een ware bijen expert die ook bijenvolken beheert op het Suikerterrein. Naast de verkooppunten in de stad is Groning ook buiten de Stadsgrenzen te vinden.

Top Hop Yeah! De hoptuin van Toentje

We hebben met succes in 2019 een grotere oplage van zo'n 2000 liter bier gebrouwen i.s.m. Bax Bierbrouwerij, het bier smaakte goed en is goed ontvangen in de media en door retailers, voor 2020/2021 gaan evalueren en eventueel opschalen mits er een geschikte locatie gevonden kan worden.

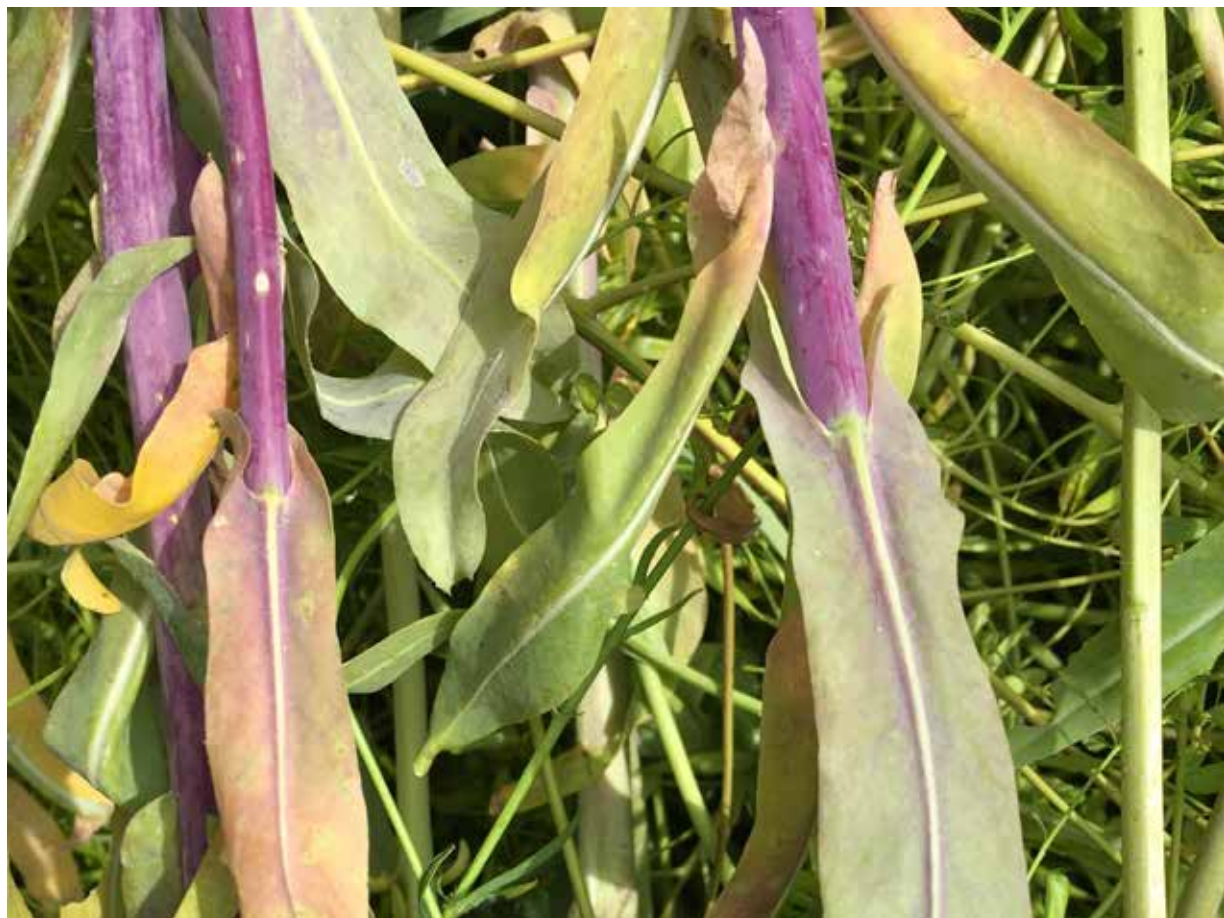

foto boven
wede oogsten BioCas

foto onder
Wede pigmenten onttrekken BioCas

fotoverslag activiteiten 2019

foto boven
Scholenproject met voedselondernemer

foto onder
Scholenproject

fotoverslag activiteiten 2019

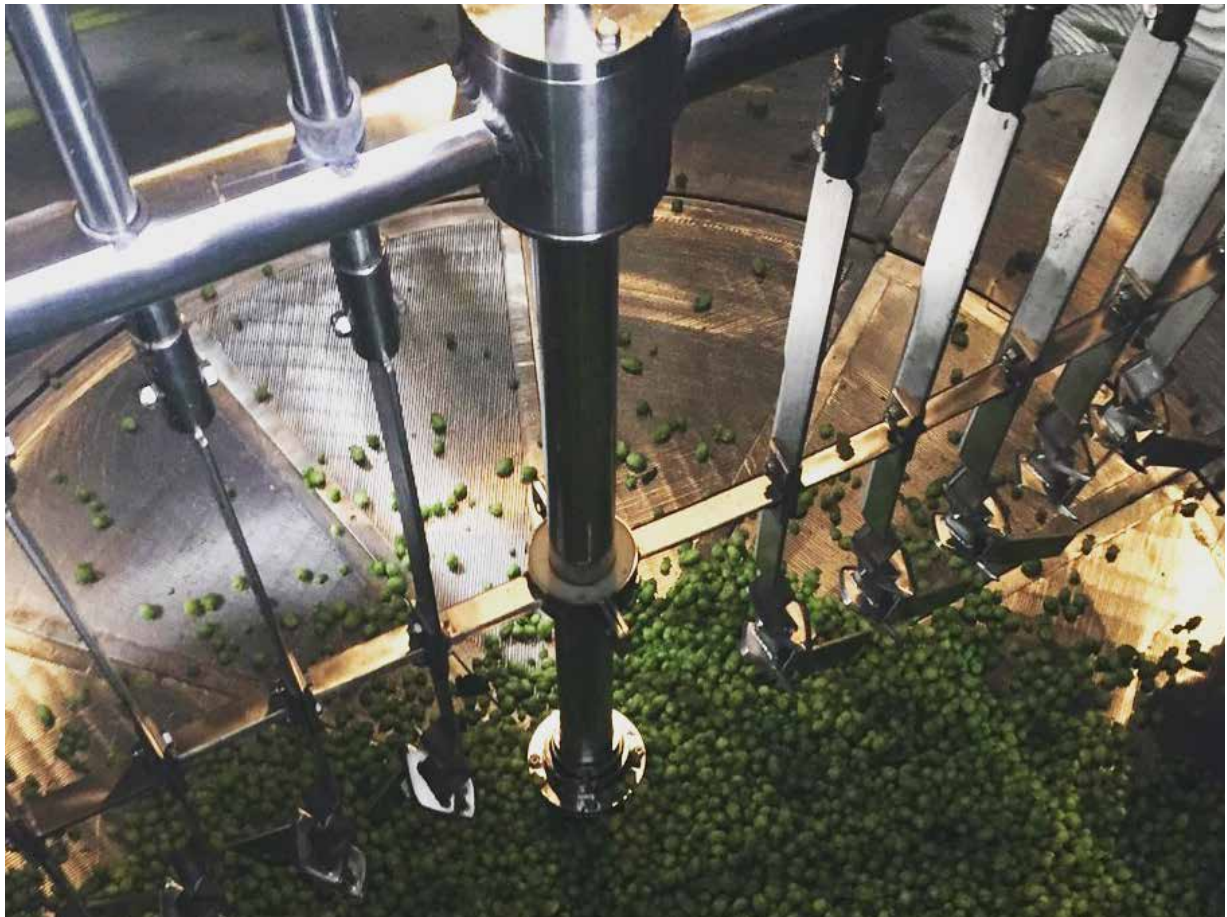

foto boven
Proosten: medewerker Toentje met Wedhouder Bloefhof

foto onder
Hopogst Toentje

fotoverslag
activiteiten 2019

foto boven
Verse hop in de ketel bij BaxBier brouwerij

foto onder
Hopbellen

fotoverslag
activiteiten 2019

foto
De pompoenprijsvraag

fotoverslag activiteiten 2019

foto boven
stagaires hard aan het spitten

foto onder
seizoen opening

fotoverslag activiteiten 2019

foto
palmkool en boerenkool

fotoverslag
activiteiten 2019

fotoverslag
activiteiten 2019

foto
samen koken, eten is weten, scholenproject Bie de Buuf

fotoverslag
activiteiten 2019

fotoverslag
activiteiten 2019

foto
Toentje in de media

foto
Toentje in de media

Bie de Buuf op eigen benen verder; Resto VanHarte draagt activiteiten in Groningen over aan Toentje

© 27 december 2019 • [Stad](#)

Colofon

Stichting Toentje
Paradijsvogelstraat 10
9713 BV Groningen
www.toentje.nl

Team:

Jos Meijers, projectleider
Margien Doze, projectleider
Maarten Soppe, zakelijk leider

Bestuur:

'Vacature', voorzitter
Brenda Harsveld, secretaris
Bert Horst, penningmeester
Erik Moesker, algemeen bestuurslid
Christine van der Vorm, algemeen bestuurslid
Sandra Faber, algemeen bestuurslid

BIJLAGE 1 FINANCIEEL OVERZICHT TOENTJE.NL

Toentje en Bie de Buuf komen mede tot stand door:

